

UW REF.

ONZE REF.

DATUM 14.12.2020

BIJLAGE(N)

CONTACT PHILIPPE HOCEPIED

E-MAIL philippe.hocepied@health.fgov.be

Aan de werkende en plaatsvervangende leden van
de Adviesraad inzake voedingsbeleid en gebruik
van andere consumptieproducten

Notulen van de vergadering van de Adviesraad inzake voedingsbeleid en gebruik van andere consumptieproducten – 27 oktober 2020

Agenda

1. Goedkeuring van de agenda
2. Presentatie resultaten onderzoeksproject acrylamide (C. Vinkx)
3. In het kort:
 - Procedures volgens artikel 8 van verordening nr. 1925/2006 betreffende de toevoeging van vitamines en mineralen en bepaalde andere stoffen aan levensmiddelen: HAD, monacolines van rode gist rijst en groene thee catechines. (K. De Pauw)
 - Tijdsplanning Europese Commissie inzake nutritionele profielen/FOPNL in kader van F2F strategie (J. Pottier/ I. Laquiere)
 - Stand van zaken: Opvolgzuigelingenvoeding op basis van eiwithydrolysaten en ingrediënten die niet voorkomen in annex van Verordening EU2016/127 (E. Heyvaert/A. Darimont, I. Laquiere)
 - Info: Geen vergadering van CCNFSDU in 2020
 - Update normdiscussie mycotoxines: DON, T-2 en HT-2 toxines, ochratoxine A, aflatoxins, moederkoornalkaloïden (C. Vinkx)
 - Update normdiscussie plantentoxines: glycoalkaloïden, tropaanalkaloïden, opiumalkaloïden, pyrrolizidinealkaloïden, THC, cyanogene glycosiden (C. Vinkx)
 - Update POP's: PFAS, dioxines (C. Vinkx)
 - Update proces- en milieucontaminanten: perchloraat, PAKs, minerale olie, acrylamide, esters (C. Vinkx)
 - Update additieven: opvolging herbeoordelingen, toelatingsdossiers, interpretaties, nitriet (C. Vinkx)
 - Update enzymen: GMM DNA (C. Vinkx)
4. Komende evenementen, conferenties en workshops
5. Varia

NOTULEN VAN DE VERGADERING

1. Goedkeuring van de agenda

In afwezigheid van Ph. Mortier wordt de vergadering voorgezeten door B. Horion.

Hij overloopt enkele afspraken voor het online vergaderen via Teams (microfoon uitzetten tijdens de uiteenzettingen van de experts, vragen stellen via de chatfunctie, ...).

De vergadering wordt opgenomen, enkel om het opstellen van het verslag te vergemakkelijken.

Bijkomende agendapunt?

De FOD heeft voorafgaand aan de vergadering een aantal schriftelijke vragen ontvangen. Ze zullen worden behandeld onder de respectievelijke punten:

- Acrylamide: bij punt 2 (FEVIA)
- Delegated acts m.b.t. babyvoeding: bij punt 3c (FEVIA/Babynutrition)
- Nutri-Score: punt 4a (FEVIA en COMEOS)
- Agenda 2021: punt 5 (FOD)

Goedkeuring verslag vorige vergadering:

De vorige vergadering, die voorzien was op 26 mei, werd geannuleerd. Ter herinnering, [het verslag](#) van de vergadering van 18 februari werd via de schriftelijke procedure goedgekeurd en is beschikbaar op de website.

2. Presentatie resultaten onderzoeksproject acrylamide (C. Vinkx)

2020_10_27_acrylami
de_Vinkx.pdf

C. Vinkx presenteert aan de hand van een PPT-presentatie het onderzoeksproject Acrylamide in andere levensmiddelen dan de voor de hand liggende levensmiddelen (aardappelchips, frieten). Het project vloeit voort uit de aanbeveling 2019/1888 betreffende de monitoring van acrylamide in bepaalde levensmiddelen, en werd gefinancierd door het DG APF en uitgevoerd door Sciensano. Er werd in die aanbeveling een lijst vastgesteld van levensmiddelen waarover te weinig gegevens waren om “benchmark levels” of normen vast te stellen, maar waarvan er wel indicaties over een aanwezigheid waren (zie de lijst op slide 3 en 4). Deze levensmiddelen werden grotendeels opgenomen in dit project.

Er was ook nog een extra luik toegevoegd aan het project over een eventueel verband tussen acrylamide en de aanwezigheid van chiazaden (voortvloeiend uit een novel food discussie). Uit dat onderzoek zijn geen opvallende resultaten gekomen (geen verschil). De data werden ingediend bij EFSA dat een advies heeft verleend.

De **bakkerijproducten** bleken veelal negatief op aanwezigheid van acrylamide. De hoogste waarde werd gevonden in tarwebrood met olijven. Voor roggebrood was het maximumgehalte iets boven de benchmark level van tarwebrood maar binnen de verwachtingen voor roggebrood. De aanwezigheid van acrylamide in koffiekoeken en pannenkoeken kan bevestigd worden maar het gehalte komt slechts net boven de bepalingslimieten uit.

Bij de **granensnacks** (rijstwafels, maïswafels, geroosterde muëсли met honing) daarentegen ligt het gehalte duidelijk hoger dan de bepalingslimieten

Groentenchips (zoete aardappel, rode biet, pastinaak, ...) bleken regelmatig heel hoge gehalten te bevatten. Het hoogste gehalte werd aangetroffen in maniokchips. Groentenchips zijn dus geen gezonder alternatief voor de aardappelchips op het vlak van acrylamide. Hiervoor is dus verdere opvolging nodig want hier is er ook een probleem.

In **zwarte olijven** worden soms hogere gehalten aan acrylamide teruggevonden maar dat kan gelinkt zijn met de verwerkingswijze (gekleurd door oxidatie met additieven in de plaats van gefermenteerd) en de verpakking (in blik). De verwerking ervan in gerechten kan dat gehalte nog doen stijgen volgens de literatuur.

Wat betreft de speciale **koffieverters** zijn er ook problemen zoals bv. bij de aardpeer met een zeer hoog gehalte.

In **cacaopoeder, geroosterde noten en zaden, caramel en nougat** wordt wel soms acrylamide gevonden. Het werd niet gevonden in **gedroogd fruit**.

Het grootste probleem zit evenwel bij de **alternatieve** die aanleunen bij de frieten (röstis, kroketten, duchesses, blokjes en balletjes, frieten van zoete aardappelen). De preventiemaatregelen moeten dus ook betrekking hebben op al deze producten! (Een zoete aardappel is een groente, van een andere plantenfamilie dan de aardappel).

Hierbij is de **bereidingswijze** heel belangrijk (zie slide 15). Er is een groot verschil tussen goudgeel en bruin en tussen gebakken in de oven (veel lager gehalte) enerzijds en gefrituurd anderzijds.

Daarom kunnen de **instructies op de verpakkingen** nog verbeteren. Uit de bakproeven is gebleken dat bij het respecteren van tijd en temperatuur volgens de verpakking, de aardappelproducten dikwijls te bruin waren gebakken, met hogere acrylamidegehalten tot gevolg. Het lijkt beter om tijdens het bakken goed te kijken hoever ze gebakken zijn (en het bakken te stoppen wanneer het product goudgeel is) in de plaats van strikt de opgegeven tijd/temperatuur te volgen.

De gegevens uit de studie zullen (samen met de gegevens uit andere landen) gebruikt worden voor de normdiscussies op EU-niveau en het bewerkstelligen van een complementaire aanpak. Enerzijds via de verordening met de benchmark levels en preventieve maatregelen, waarbij er mogelijkheid is om meer voedselgroepen op te nemen of deze uit te breiden/te verbreden. En anderzijds om voor de prioritairere levensmiddelen-groepen naast de benchmarklevels ook normen uit te werken. Zie vb. huidige normdiscussie producten voor baby's.

B. Horion meldt nog dat een deel van het onderzoek ook betrekking heeft op de globale blootstelling van de bevolking aan acrylamide.

Vragen:

S. Laurysen vraagt of in de studie ook air fryers werden gebruikt. Testaankoop krijgt daarover vragen van consumenten m.b.t. acrylamide.

C. Vinx weet niet precies welk type oven werd gebruikt door Sciensano en of we een verschil moeten verwachten tussen gebruik van een traditionele oven en een air fryer (hete lucht friteuse).

J. Hallaert vraagt of er een publicatie van de resultaten komt vanwege Sciensano?

B. Horion: heel binnenkort komt er een publicatie in het tijdschrift VMT (*Post Meeting Note* : zie [artikel van 13 november](#)) en wellicht volgen er publicaties in meer wetenschappelijke tijdschriften.

N. Cattoor vestigt de aandacht op het belang van het woord 'goudgeel' in de presentatie (slide 15) en niet het woord goudbruin dat nog steeds in sommige promoties wordt gebruikt. De studie is wellicht ook een aanzet om met de sector de inspanningen rond de friet uit te breiden tot de andere gerelateerde producten.

Voorafgaandelijke schriftelijke vraag (FEVIA)

J. Hallaert stelt dat anderzijds nieuwe studies uitwijzen dat de toxiciteit (kankerverwekkend) van acrylamide lager zou zijn dan wat aanvankelijk werd aangenomen, o.a. de studie van Eisenbrand et al, 2020, maar er lopen nog studies. In hoeverre wordt deze informatie al meegenomen in de Europese discussies?

B. Horion: de FOD is op de hoogte van deze recente publicatie van mei 2020. Hij herinnert eraan dat de EU-discussies over risicobeheersmaatregelen zijn gebaseerd op de adviezen van EFSA die de literatuur beoordeelt en in het algemeen niet op individuele wetenschappelijke publicaties die niet door EFSA zijn beoordeeld. De COM of een lidstaat kunnen vragen aan EFSA om haar advies hierover te herzien op basis van de nieuwe data.

N. Catoor vraagt of België dit zal doen. Ze verwijst naast de studie van Eisenbrand ook naar een presentatie van Bruno Demeulenaere. Het is toch aangewezen om dit aan te kaarten en te vragen aan EFSA om de relevantie ervan te bekijken.

B. Horion stelt dat in het algemeen een nieuw advies wordt gevraagd op basis van meerdere nieuwe wetenschappelijke elementen en meestal niet op basis van 1 studie en met betrekking tot 1 luik van de risicobeoordeling, in dit geval het toxicologisch aspect. Of België de vraag zal stellen enkel op basis van deze studie, wellicht niet.

3. In het kort

3.a. Procedures volgens artikel 8 van verordening nr. 1925/2006 betreffende de toevoeging van vitamines en mineralen en bepaalde andere stoffen aan levensmiddelen: HAD, monacolines van rode gist rijst en groene thee catechines. (K. De Pauw)

Verordening 1925/2006 reglementeert de toevoeging van vitamines en mineralen aan levensmiddelen en daarnaast ook het gebruik van bepaalde andere stoffen of ingrediënten die andere stoffen bevatten die aan levensmiddelen worden toegevoegd of bij de productie van levensmiddelen worden gebruikt.

De toevoeging van deze andere stoffen zorgt ervoor dat de inname ervan groter is dan onder normale omstandigheden bij een evenwichtige, gevarieerde voeding en zou ook een risico voor de consument kunnen inhouden.

Om de volksgezondheid te beschermen kan het nodig zijn maatregelen te nemen volgens artikel 8 van deze verordening: er kunnen bepaalde stoffen verboden worden of het gebruik ervan kan enkel toegelaten worden onder bepaalde voorwaarden of verder onderzoek kan nodig zijn binnen een bepaalde tijdsperiode. Maatregelen worden steeds genomen op basis van een EFSA-advies.

Momenteel worden op Europees niveau maatregelen besproken voor drie zulke 'andere stoffen'.

1) Botanische soorten die hydroxyanthraceenderivaten (HAD) bevatten

HAD komen voor in een groot aantal planten van verschillende botanische families en genera. Zij worden op grote schaal gebruikt in voedingssupplementen.

Op 22 november 2017 heeft de EFSA een wetenschappelijk advies uitgebracht over de beoordeling van de veiligheid van hydroxyanthraceenderivaten voor gebruik in levensmiddelen (EFSA Journal 2018;16(1):5090). De EFSA heeft vastgesteld dat de hydroxyanthraceenderivaten aloë-emodine en emodine en de structureel verwante stof dantron in vitro genotoxisch zijn. Ook is aangetoond dat aloë-extracten in vitro genotoxisch zijn. Bovendien bleek aloë-emodine in vivo genotoxisch te zijn. Het extract van volledige aloëbladeren en de structurele analoge stof dantron bleken kankerverwekkend te zijn.

De EFSA was niet in staat advies te verstrekken over een dagelijkse inname van hydroxyanthraceenderivaten die geen aanleiding geeft tot bezorgdheid voor de gezondheid van de mens.

Op basis van dit EFSA-advies zullen maatregelen genomen worden.

Er ligt een ontwerpverordening klaar die aloë-emodine, emodine, dantron en alle preparaten waarin deze stoffen aanwezig zijn, verbiedt en aloë-preparaten die hydroxyanthraceenderivaten bevatten, verbiedt. De stoffen zullen in deel A met verboden stoffen van verordening 1925/2006 worden geplaatst.

Deze ontwerpverordening stond op de agenda van het Permanent Comité van 5 oktober. De schriftelijke procedure voor stemming van de verordening is nog niet gestart.

De Commissie is van plan om de stemming te laten vergezellen van een schriftelijke verklaring van het Permanent Comité. Deze verklaring zal openbaar worden gemaakt via publicatie op de website van de commissie. In de verklaring worden bepaalde aspecten verduidelijkt zoals de analytische prestaties. Tijdens het Permanent Comité van 5 oktober heeft de Commissie een technische limiet van 1 ppm voorgesteld voor de stoffen die onder haar voorstel vallen (1 ppm aloë-emodine, 1 ppm emodine, 1 ppm aloë A + aloë B). Volgens het Europese referentielaboratorium is deze limiet momenteel het laagste niveau dat betrouwbaar kan worden gekwantificeerd door laboratoria in de hele EU.

De commissie heeft na de vergadering van 5 oktober mede op vraag van België met spoed een advies van EFSA gevraagd om meer informatie te verzamelen over planten en hun preparaten die worden gebruikt in onze normale voeding en die mogelijks aloë-emodine en emodine bevatten en in welke hoeveelheid. We willen immers niet dat de maatregelen impact zouden hebben op bereidingen van groenten die we dagelijks consumeren, bv kant-en-klare soepen of sauzen.

De commissie heeft vandaag (27/10/2020) de schriftelijke verklaring en de literatuurstudie van EFSA doorgestuurd naar de lidstaten. Wij zullen deze documenten in detail bestuderen en een standpunt innemen. De resultaten van de EFSA-literatuurstudie zijn geruststellend. De commissie heeft vandaag bevestigd dat ze de schriftelijke stemprocedure in de komende dagen zal starten.

De ontwerpverordening plaatst eveneens botanische soorten met HAD in bijlage C van verordening 1925/2006. Voor preparaten van Rheum, Cassia en Rhamnus bestaat onzekerheid of ze de stoffen die in deel A zullen geplaatst worden, bevatten en daarom moeten deze verder onderzocht worden. Binnen een periode van 18 maanden kunnen belanghebbenden data indienen om de veiligheid aan te tonen en binnen 4 jaar kunnen bijkomende maatregelen genomen worden door de commissie.

2) Rode gist rijst (RGR) met monacolines

Rode gist rijst wordt geproduceerd door fermentatie van rijst met gisten, voornamelijk *Monascus purpureus*, wat resulteert in de productie van monacolines, waarvan de meest voorkomende monacoline K is. Het wordt traditioneel gebruikt in China als een voedingskleurstof en als een traditioneel middel om de spijsvertering en bloedcirculatie te bevorderen. Ik wil benadrukken dat rode gist rijst in de Europese unie niet toegelaten kleurstof is aangezien het niet is opgenomen in de unielijst van de additievenverordening. In voedings-supplementen worden rode gist rijstpreparaten wel gebruikt voor hun potentieel voordelige effecten namelijk voor het behoud van normale cholesterolgehalten in het bloed.

In juni 2018 heeft EFSA een opinie uitgebracht (EFSA Journal 2019;16(8):5368) waaruit blijkt dat monocolin K in de lacton vorm identiek is aan lovastatine, het actief ingrediënt van verschillende medicijnen voor de behandeling van hypercholesterolemie. Het profiel van bijwerkingen van rode gist rijst (RGR) is ook vergelijkbaar met dat van lovastatine. *(Het rapporteerde dat de belangrijkste doelwitten voor bijwerkingen musculoskeletaal en bindweefsel (inclusief rhabdomyolyse), lever, zenuwstelsel, maagdarmlkanaal, huid en onderhuids weefsel waren, in afnemende volgorde van voorkomen.)* EFSA concludeerde dat monacolines van RGR bij gebruik van 10 mg/dag een veiligheidsrisico vormden en maakt ook melding van individuele gevallen van ernstige bijwerkingen bij inname van 3 mg/dag. Op basis van de beschikbare informatie kon de EFSA geen advies geven over een dagelijkse inname van monacolines uit RGR die geen aanleiding geeft tot bezorgdheid.

Op Europees niveau bespreken de commissie en de lidstaten momenteel een ontwerpverordening die RGR met minder dan 3 mg monacolines toelaat per dagelijks aanbevolen portie voedingssupplement of per individuele portie voeding en met veiligheidswaarschuwingen en met een verplichte vermelding van de aanwezige hoeveelheid monacolines op het etiket. De waarschuwingen zouden zijn voor specifieke groepen zoals bv zwangere vrouwen of om te waarschuwen voor interacties bijvoorbeeld met cholesterolverlagers. De stof wordt dan in deel B van de bijlage van de verordening geplaatst dit wil zeggen toegelaten onder bepaalde voorwaarden.

Daarnaast is het voorstel ook om monacolines van RGR eveneens in deel C van de bijlage te plaatsen omdat er nog onzekerheid bestaat over de veiligheid onder 3 mg. Binnen een periode van 18 maanden kunnen belanghebbenden data indienen om de veiligheid aan te tonen en binnen 4 jaar kunnen bijkomende maatregelen genomen worden door de commissie om de veiligheid te garanderen.

3) Groene thee extracten met epigallocatechin-3-galaat (EGCG)

In maart 2018 heeft EFSA een opinie uitgebracht over de veiligheid van groene thee catechines (EFSA Journal 2018;16(4):5239). Groene thee wordt geproduceerd van de blaadjes van *C. Sinensis* (L.) Kuntze zonder fermentatie wat resulteert in de aanwezigheid van polyfenolen ook gekend als catechinen waarvan de meest relevante epigallocatechin-3-galaat is. Groene thee catechines kunnen geconsumeerd worden als traditionele groene thee infusie, als gereconstitueerde theedrank of als voedingssupplement met geconcentreerde extracten van groene thee.

EFSA concludeert dat catechines uit gewone groene thee infusies die bereid worden in een traditionele manier (dus het normale thee zetten bv met een theezakje) en gereconstitueerde theedranken met een equivalente samenstelling als veilig aanschouwd worden. De gemiddelde dagelijkse inname van EGCG door consumptie van infusies varieert van 90 tot 300 mg/dag. EFSA besluit dat de inname van hoeveelheden vanaf 800 mg EGCG/dag als voedingssupplement bij proefpersonen indicaties geven voor leverschade. Op basis van de beschikbare informatie en onzekerheden kon EFSA geen advies geven over een veilige dagelijkse dosis van groene thee catechinen.

Op Europees niveau bespreken de commissie en de lidstaten momenteel een ontwerpverordening die groene thee extracten met minder dan 800 mg EGCG toelaat per individuele portie voeding of per voedingssupplement bedoeld voor dagelijkse consumptie. Uitgesloten van de verordening zijn groene thee infusies bereid volgens een traditionele methode en gereconstitueerde dranken met een equivalente samenstelling als groene thee infusies. Er worden ook verplichte vermeldingen voor de etikettering voorgesteld om bepaalde gevoeligere groepen te beschermen en om de consument te informeren over de aanwezige hoeveelheid EGCG.

Gelijkaardig aan de monacolines zullen ook groene thee extracten met EGCG in deel C geplaatst worden omwille van de bestaande onzekerheid over dosissen lager dan 800 mg.

3.b. Tijdsplanning Europese Commissie inzake nutritionele profielen/FOPNL in kader van F2F strategie (J. Pottier/ I. Laquiere)

J. Pottier : In het kader van de strategie "*Farm to Fork*" heeft de Europese Commissie twee acties gepland met betrekking tot de claims en voedingsetikettering:

- Voorstel tot een geharmoniseerde verplichte voedingsetikettering op de voorkant van de verpakkingen om de consumenten in staat te stellen om voedingskeuzes te maken door rekening te houden met het "gezondheids criterium" (FOPNL - front of pack nutrition labelling);
- Invoering van voedingsprofielen (om de promotie van levensmiddelen met een hoog zout-, suiker- en/of vetgehalte te beperken) (artikel 4 van Verordening 1924/2006).

De Commissie is van plan om haar voorstellen tegen eind 2022 af te ronden.

In tussentijd is de Commissie van plan om vóór het einde van het jaar een aanvangseffectbeoordeling (in het Engels 'inception impact assessment') te lanceren waarover een openbare raadpleging zal worden gehouden. Het doel is om het toepassingsgebied van de eigenlijke effectbeoordeling die zal volgen (in de komende maanden) nauwkeuriger te bepalen.

Intussen bereidt het Duitse voorzitterschap conclusies van de Raad van de EU over deze twee onderwerpen voor. De conclusies zullen naar verwachting in december 2020 worden goedgekeurd. Zij zullen gebaseerd zijn op de discussies die hebben plaatsgevonden in een werkgroep en een vergadering van de directeuren van de bevoegde administraties. Het ontwerp van conclusie is nog niet beschikbaar, maar op basis van de gevoerde discussies kunnen wel bepaalde orientaties worden gedestilleerd.

Wat de FOPNL betreft, lijkt er tussen de lidstaten een consensus te bestaan over een aantal punten:

- voordeel van een geharmoniseerd systeem;
- algemene principes waarmee rekening moet worden gehouden (wetenschappelijke basis, in overeenstemming met de voedingsaanbevelingen, betrokkenheid van de stakeholders, transparantie, haalbaarheid voor de operatoren, controleerbaar door de overheid, ...);
- de noodzaak om de ontwikkeling van het systeem te begeleiden met voorlichtingscampagnes voor de consument en ondersteuning voor de operatoren.

Er zijn echter nog steeds meningsverschillen over andere elementen:

- het vrijwillige of verplichte karakter;
- beschrijvend systeem (herhaalt gewoon de nutriënten) of evaluatief systeem (geeft een algemene beoordeling van de voedingskwaliteit, zoals het geval is met de Nutri-Score);
- neutrale presentatie of presentatie met kleurcodes;
- eventuele te voorziene vrijstellingen.

Wat de nutritionele profielen betreft, is de overgrote meerderheid van de lidstaten van mening dat de vaststelling van profielen nog steeds noodzakelijk is om te voldoen aan de doelstellingen van Verordening (EG) 1924/2006 en om te voorkomen dat voedings- of gezondheidsclaims de globale nutritionele status van een levensmiddel zouden verhullen, wat de consumenten zou kunnen misleiden bij hun inspanningen om gezonde keuzes te maken in het kader van een evenwichtige voeding.

De meer praktische aspecten werden niet besproken en/of afgesloten: criteria, categorieën, vrijstellingen, ...

In de effectbeoordeling van de Commissie moet bijzondere aandacht worden besteed aan de punten waarover de lidstaten van mening verschillen.

Parallel wordt dezelfde oefening gemaakt met betrekking tot de vermelding van de oorsprong van bepaalde categorieën van levensmiddelen. De timing is gelijkaardig. Dit onderwerp valt onder de bevoegdheid van de FOD Economie.

B. Horion: Het doel van de huidige discussies in de Raad is om gemeenschappelijke algemene richtsnoeren te geven. Dit is een voorbereidende fase die losstaat van, maar wel verband houdt met de voorbereidende werkzaamheden van de Commissie (bv. impact assessment). Na deze voorbereidende fase is het de Commissie die het voorrecht heeft om een wetgevingsvoorstel te doen, dat voor 2022 is aangekondigd.

J. Hallaert : Was er enige discussie over de houdbaarheidsdata? Maakt deze kwestie deel uit van deze oefening? Of zal dit deel uitmaken van een apart onderwerp?

J. Pottier: Dit maakt deel uit van de acties die de COM in het kader van de F2F-strategie voorstelt. Maar in dit stadium is er geen discussie over dit onderwerp in de Raad. In de COM waren de discussies daarentegen al vóór de F2F-strategie begonnen. De Commissie heeft de EFSA onder meer de opdracht gegeven om wetenschappelijk advies uit te brengen over de vaststelling van de data door de operatoren. De Commissie moet ook een onderzoeksplan over de consumenten uitwerken om een beter onderscheid te maken tussen de begrippen "minimale houdbaarheidsdatum" en "uiterste consumptiedatum", zodat de consument de datum gemakkelijker kan begrijpen en gebruiken. Ik heb geen verdere informatie over de voortgang van dit dossier, aangezien we geen verdere vergaderingen van de werkgroep etikettering hebben gehad.

3.c. Stand van zaken: Opvolgzuigelingenvoeding op basis van eiwithydrolysaten en ingrediënten die niet voorkomen in annex van Verordening EU2016/127 (E. Heyvaert/A. Darimont, I. Laquiere)

A. Darimont geeft een stand van zaken. De huidige vereisten inzake de samenstelling en de etikettering van en de reclame voor zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding op basis van eiwithydrolysaten zijn vastgelegd in het koninklijk besluit van 18 februari 1991 betreffende voor bijzondere voeding bestemde levensmiddelen (omzetting van de vroegere Europese richtlijn (EG/2006/141)). **Vanaf 22 februari 2021** is de EG-verordening 2016/127 betreffende zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding van toepassing na een overgangsperiode van 5 jaar.

De wetgeving betreffende zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding die is bereid **op basis van eiwithydrolysaten** moest daarom vanaf 22 februari 2021 op Europees niveau worden geharmoniseerd.

Door de huidige gezondheids crisis in verband met Covid19 zijn sommige bedrijven echter nog niet klaar, en daarom zal de Commissie waarschijnlijk een uitstel van 1 jaar verlenen. Uitstel tot februari **2022**. Dit moet nog formeel door de Commissie worden bevestigd.

Hetzelfde geldt voor de verplichte notificatie van de opvolgingsformules op basis van eiwithydrolysaten. Er wordt ook een jaar uitstel overwogen. Dit moet nog worden bevestigd.

Vorige week was er een werkgroep op EU-niveau over dit onderwerp, maar meer kunnen we nog niet zeggen, omdat de besprekingen nog gaande zijn. Wij houden u op de hoogte van de evolutie van de situatie. Er zal ook een nota op onze website worden gepubliceerd.

Voorafgaandelijke schriftelijke vragen (FEVIA/Babynutrition).

- Wat zijn de concrete voorstellen van de FOD Volksgezondheid m.b.t. de micro- en macronutriënten? cf. voorbereidende werk binnen de ad hoc Task Force met een 10-tal lidstaten.

E. Heyvaert: de Commissie werkt momenteel nog aan het voorstel (draft delegated act). Omdat het nog niet is voorgelegd aan de andere lidstaten in de EU Expertengroep kunnen we dit nog niet bespreken.

We brengen zeker de betrokken partijen op de hoogte van zodra er documenten zijn die gedeeld kunnen worden.

- Wat is de stand van zaken binnen de EU Commissie? Binnen EFSA? Enige timing van de next steps?

Het laatste overleg in de taskforce WG vond plaats in het voorjaar (2020). Het voorstel is dus nog niet volledig afgewerkt. De Commissie bespreekt nog intern het plan van aanpak. Een van de mogelijkheden is het doorsturen van het voorstel naar EFSA (begin 2021) en een eventuele schriftelijke consultatie in de EU Expertengroep.

3.d. Info: Geen vergadering van CCNFSDU in 2020

3.e. Update normdiscussie mycotoxines: DON, T-2 en HT-2 toxines, ochratoxine A, aflatoxins, moederkoornalkaloïden (C. Vinkx)

2020_10_27_Vinkx_FIN
.pdf

C. Vinkx behandelt de punten 3.e. tot 3.j aan de hand van een PPT-presentatie.

Wat betreft de contaminanten zijn sinds de vorige vergadering van de adviesraad de volgende verordeningen verschenen of gestemd:

- [VO 2020/685](#): perchloraat: sinds 1/7/2020
- [VO 2020/1255](#): PAK's
- [VO 2020/1322](#): 3-MCPD-esters
- VO pyrrolizidine-alkaloïden: gestemd, binnenkort adoptie (publicatie november)
- VO acrylamide: gestemd maar het Europees Parlement vraagt nog aanpassingen (ambitieuzer)

Beknopte update normdiscussie mycotoxines

- Ochratoxine A: gisteren is een nieuwe stakeholderconsultatie verspreid via de Europese stakeholderfederaties. De leden van de adviesraad mogen eventuele opmerkingen ook via C. Vinkx bezorgen of bijkomende informatie vragen.
- T-2 en HT-2 toxines: hiervoor is in ieder geval normering nodig naar aanleiding van het nieuw EFSA-advies. De indicatieve waarden in de aanbeveling kunnen dus niet behouden worden. De normdiscussie zal worden afgerond.

3.f. Update normdiscussie plantentoxines: glycoalkaloïden, tropaanalkaloïden, opiumalkaloïden, pyrrolizidinealkaloïden, THC, cyanogene glycosiden (C. Vinkx)

- THC in hennep

De stakeholders feedback is besproken. Ze vroegen allemaal een hogere norm maar dat is niet in overeenstemming met het EFSA-advies (niet veilig voor consumptie).

- Cyanogene glycosiden (precursors van blauwzuur)

De stakeholders feedback is besproken.

Voor lijnzaad en amandelen is er nog discussie.

- Glycoalkaloïden, som van solanine en chaconine

Volgens een recent EFSA-advies is opvolging nodig. EURL werkt aan de analytische aspecten zodat analysecriteria kunnen worden opgesteld om over te kunnen gaan naar maatregelen. Momenteel wordt gedacht

in de richting van een monitoringaanbeveling met indicatieve gehalten. In BE loopt een onderzoeksproject. Die data moeten nog worden ingebracht. Het project omvat ook analyses op verwerkte aardappelen.

In dit verband is er veel ruimte voor goede praktijken (zoals aardappelen bewaren in het donker).

N. Cattoor vraagt of die goede praktijken enkele betrekking hebben op consumenten?

C. Vinx zegt dat dit algemeen is, in alle relevante stadia. Ze mogen niet groen zijn van in het begin of groen worden tijdens de distributie. Ook het kiemen van de aardappelen moet worden beheerst. Ook ras-senkeuze kan verschil uitmaken. In Europa is in het algemeen nog nood aan verdere metingen om opvolging te kunnen geven aan het EFSA-advies en tot een harmonisatie te komen.

N. Cattoor stelt dat het preventief inperken van de kieming nu wel is bemoeilijkt doordat de belangrijkste kiemremmer niet meer toegelaten is. Alle andere maatregelen zijn curatief.

C. Vinx stelt dat de F2F en Green deal strategieën die her en der worden aangehaald geen vrijgeleide kunnen zijn om de voedselveiligheidsaspecten minder strikt toe te passen.

Anderzijds was er in het verleden een additievendossier om groenkleuring van verse aardappelen tegen te gaan maar toen was er geen eensgezindheid dat daar nood aan was. Naar aanleiding van het EFSA-advies zou het dossier terug kunnen geactiveerd worden.

B. Horion verwijst nog naar de lopende onderzoeken met betrekking tot de alkaloiden waaronder het contractueel onderzoeksproject ALCALPO dat bijna is afgerond. De gegevens worden momenteel ingebracht in de databank van EFSA. Hierop zal worden teruggekomen op een volgend overleg van de Adviesraad.

3.g. Update POP's: PFAS, dioxines (C. Vinx)

Er is op vlak van milieucontaminanten nu een EFSA-advies over de perfluorstoffen als groep. De discussies binnen de COM moet nog starten.

Normering in levensmiddelen is maar 1 aspect in een groter pakket van aanpak wat betreft PFAS.

Nele Cattoor meldt dat recent het Vlaams actieplan PFAS gelanceerd werd (uit oogpunt van milieucontaminatie). (*post meeting note* : meer info, zie <https://www.minaraad.be/themas/binder/infomoment-pfas-1>).

B. Horion: het betreft een zeer transversale problematiek. Er zijn heel wat initiatieven op dit vlak, b.v. in het kader van Reach en in het kader van de reglementering drinkbaar water.

3.h. Update proces- en milieucontaminanten: perchloraat, PAKs, minerale olie, acrylamide, esters (C. Vinx)

Acrylamide werd al vermeld. Voor esters is er pas een verordening maar de discussie blijft open voor verdere normering. Nu zijn er normen voor olie maar er kunnen er ook vastgesteld worden voor andere (samen-gestelde) levensmiddelen. Wordt vervolgd.

3.i. Update additieven: opvolging herbeoordelingen, toelatingsdossiers, interpretaties, nitriet (C. Vinx)

Herbeoordelingsprogramma additieven zou volgens het oorspronkelijk plan van 2010 afgerond zijn tegen eind 2020 maar dat zal niet lukken.

- Verordening 2020/771 m.b.t. annatto is intussen van toepassing, met een overgangsperiode voor sommige zaken. Ook de etikettering moet in acht worden genomen.
- De evaluatie van de toxicologische gegevens voor titaandioxide is een prioriteit voor EFSA, het advies wordt verwacht in maart 2021. Het EFSA-advies over de specificaties van titaandioxide was er al. De bijhorende ontwerpverordening stootte op een bezwaar van het Europees Parlement.
- Parelmoerkleurstoffen: bevatten te veel aluminium, opvolging is nodig.
- Er is een grote herziening in de maak voor nitraat-nitriet die verder gaat dan de opvolging van herbeoordeling. Er moest een reactie komen van de COM op de strengere Deense normering zodat er een geharmoniseerde situatie ontstaat. Dit kan betekenen een reductie van de inname door verlaging normen/eventuele schrapping toelatingen. Hopelijk leidt dit ook tot een simplificatie. De uitdrukkingwijze zou ook worden geharmoniseerd (uitgedrukt op ion, net als de ADI). Ook een herinvoering van aanpak met een

dubbele limiet is voorzien: gebruikt gehalte (in relatie met technische nood) en residueel gehalte (dat verband houdt met de ADI), waar mogelijk. Ook op de agenda is de invoering van een limiet in nitrietpekelsalz.

De discussies worden gevoerd aan de hand van de EFSA-adviezen, rapport technische nood, discussie bij Codex Alimentarius, Deense wetgeving, wetgeving biologische productie, posities MS, input stakeholders.

C. Vinkx dankt de stakeholders die gereageerd hebben op onze vraag om input te verstrekken.

Calls for data

Zij vestigt de aandacht erop dat het aan de sectoren federaties, fabrikanten en gebruikers is om informatie te bezorgen als die wordt gevraagd. Er zijn twee plaatsen waar men dit dient op te volgen: zowel bij EFSA als bij de COMMISSIE (die vaak ook nog een bijkomende oproep doet nadat EFSA de herbeoordeling heeft gedaan). Als de vereiste toxicologische gegevens niet worden ingediend, is de volgende stap de intrekking van de toelating voor het additief.

https://ec.europa.eu/food/safety/food_improvement_agents/additives/re-evaluation_en

<https://www.efsa.europa.eu/en/calls/data>

Ontwerpverordening toelating in de pijplijn

Er is een toelating op komst voor E960c (i) rebaudioside M produced via enzyme modification of steviol glycosides from Stevia. De bedoeling is de consument niet te misleiden en daarom een ander nummer te geven.

Er wordt overwogen om hieraan een nieuwe en kortere « parent » groepsnaam te geven: vb E960c enzyme modified steviol glycosides. Ideeën zijn welkom.

De reeds toegelaten gekende steviolglycosiden zouden dus ook van naam en nummer veranderen.

E960 steviol glycosides -> E960a Steviol glycoside from Stevia

Interpretatiedossiers bij de Commissie

- Azijn: er zijn verboden additieven op de markt die verkocht worden als (droge/gebufferde) azijn, maar in feite acetaten zijn of ook melkzuur bevatten. Er komt een statement, in principe volgend PC.
- Visfilet: zonder ruggegraat, niet gelijmd
- Stikstofgas in bronwater/mineraalwater = is ook een additievegebruik
- Kleurstofpatronen voor printers, cakeprint (met eetbaar papier): niet conform producten op de markt (niet legaal samengesteld, etikettering niet in orde, concentraties niet vermeld, als materiaal in contact ook niet conform)
- Carry over van zoetstoffen van saus naar vleeswaar: voorwaarden! Vb respecteren light-voorwaarden.
- Eetbare verpakking: is ook levensmiddel. Moet ook voldoen op vlak van additievegebruik.

3.j. Update enzymen: GMM DNA (C. Vinkx)

Het [Register van de dossiers die in het beoordelingsproces zitten](#) is eindelijk gepubliceerd. Het is dus geen lijst van toegelaten enzymen maar van de dossiers die worden bekeken om in een later stadium een positieve lijst op te stellen. Er zijn enkele brieven gestuurd door de Europese Commissie na negatieve EFSA-adviezen omwille van de aanwezigheid van GMM DNA en antibioticaresistentiegenen.

De redenering van de betrokken fabrikanten was dat ze deze enzymen enkel zelf gebruiken maar die redenering dat de enzymen dan niet zuiver moeten zijn op vlak van GMM gaat niet op.

J. Hallaert vraagt of recente RASFF-berichten in het kader van een project van Sciensano hier mee te maken hebben. Zie [project SPECENZYM](#).

C. Vinkx: De negatieve adviezen van EFSA werden uitsluitend gegeven op basis van het dossier zelf, niet op basis van het onderzoeksproject in België. Maar Sciensano heeft inderdaad ook vaststellingen gedaan in producten op de Belgische markt.

4. a. Nutri-Score

Schriftelijke vragen over de Nutri-Score die zijn gestuurd door FEVIA en Comeos

- Fevia en Comeos wensen op de hoogte te worden gebracht van de stand van de discussies over de Nutri-Score: vergaderingen van de landen die de Nutri-Score ondersteunen, aantal bedrijven dat producten met het Nutri-Score-logo op de Belgische markt brengt, communicatie van de FOD Volksgezondheid naar de Belgische operatoren bij wijzigingen in verband met het gebruik van de Nutri-Score (bv.: herziening van de technische vragen en antwoorden, wijzigingen van het gebruiksreglement, aanpassingen van het grafisch charter).
- Ze willen dat de FOD Volksgezondheid een ad hoc vergadering organiseert om geïnformeerd te worden over de nieuwe toepassingsprocedure wanneer distributeurs willen communiceren over de Nutri-Score van nationale merkproducten. Cf. wijzigingen van het “règlement d’usage de Santé publique France”, versie nr. 21 van 16 juni 2020.

P. Hocepiet zegt dat L. Doughan vraagt om haar te verontschuldigen voor haar afwezigheid en heeft hem laten weten dat ze opnieuw contact zal opnemen met Comeos en FEVIA. Ze heeft zojuist de nieuwe FAQ's betreffende de Nutri-Score (in het Engels) die zijn opgesteld door Frankrijk, ontvangen. Ze zullen op onze website worden gepubliceerd en binnenkort worden vertaald in het NL en FR.

B. Horion zal vragen aan L. Doughan een update te bezorgen van de recente ontwikkelingen over de Nutri-Score met inbegrip van de communicatie daarrond. Dit aan alle leden van de Adviesraad.

J. Hallaert stelt dat er toch een aantal specifieke technische vragen zijn vanuit FEVIA en COMEIOS (m.b.t. de aanpassingen van de Q&A en enkele recente communicaties en bijkomende vragen) die we graag willen bespreken met de FOD via een specifieke call (daar mogen ook anderen bijzijn). Meer in het algemeen vraagt hij dat de FOD toch wat korter op de bal zou spelen als er belangrijke veranderingen zijn (vb in Frankrijk) en die tijdig worden gecommuniceerd aan de sector (en dat de sector niet maanden na Frankrijk wordt geïnformeerd).

B. Horion neemt nota van de vraag. Bepaalde technische aspecten kunnen inderdaad bilateraal worden besproken. S. Laurysen vraagt om ook te worden uitgenodigd voor de specifieke (gezamenlijke) call.

Post meeting note : L. Doughan meldt dat de sectoren goed op de hoogte worden gehouden na de belangrijke vergaderingen met de andere landen die de Nutri-Score onderschrijven. Zo vond er op 23 september een overleg plaats met Santé Publique France en de andere landen, en de week daarop deelde ze met Fevia en Comeos de punten die hen aanbelangen. Zij zorgt voor een permanente communicatie met de belanghebbenden over de besproken onderwerpen, maar soms moet ze lang wachten voordat ze feedback krijgt van andere landen over specifieke kwesties.

4. b. Komende evenementen, conferenties en workshops

- 20-21 november 2020 [Congrès Nutrition Santé](#). Heysel, Brussels, Belgium
Is nog geprogrammeerd maar het is nog niet duidelijk of dit doorgaat.
- 18 november 2020: The Belgian Nutrition Society annual conference >> **cancelled!**

B. Horion vraagt dat de sector ook belangrijke evenementen of seminars zouden melden.

5. Varia

De data voor de vergaderingen van de Adviesraad in 2021 zijn de volgende:

- 16-02-2021 om 14.00 uur
- 11-05-2021 om 14.00 uur
- 26-10-2021 om 14.00 uur

VOLGENDE VERGADERING

16 februari om 14.00 uur

federale overheidsdienst

**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

Aanwezigheidslijst

<u>Membres du Conseil consultatif / Leden van de Adviesraad</u>	<u>Effectif / Effectief</u>	<u>X - V</u>	<u>Suppléant/ Vervanger</u>	<u>X - V</u>
Président / Voorzitter	Mortier Philippe	V		
Responsable du service Alimentation -Verantwoordelijke van de dienst Voedingsmiddelen	Berthot Carl	V		
AFSCA - FAVV	Moons Emmanuelle		Maudoux Jean-Philippe	
SPF Economie - FOD Economie	Ogiers Luc		Bastin Valérie	V
Secteur de la fabrication d'aliments pour animaux - Sector van de productie van diervoeders				
BEMEFA/APFACA	Dejaegher Yvan		D'Hooghe Katrien	
Secteur de la production agricole - Sector van de landbouwproductie				
Boerenbond	Els Goossens	X	Diane Schoonhoven	
Fédération Wallonne de l'Agriculture (FWA)	Ledur André		Duysen Stéphanie	
Algemeen BoerenSyndicaat vzw (ABS)	Depraetere Guy		De Busschop Koen	
Industrie alimentaire - Voedingsindustrie				
FEVIA	Bresseleers Guido	V	Guillaume Nathalie	
FEVIA	O'Sullivan Maureen		Hallaert Johan	X
FEVIA	Van Mulders Mark	X	Sermeus Maud	V
Compléments alimentaires - Voedingssupplementen				
BACHI Vzw (E) // NAREDI (S)	Marc Gryseels	V	Valerie Vercammen	X
Industrie chimique - Chemische nijverheid				
Essenscia - DETIC	Nele Plas		Heylen Kevin	
Commerces et distribution - Handel en distributie				
Comeos	Hemdane Sami	X	De Greve Nathalie	
Unizo	Bert Véronique	V	Ardies Luc	
FVPhouse // Fédération nationale des bouchers, charcutiers et traiteurs de B	Cattoor Nele	X	Pottier Jean-Luc	
Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties (VBT)	De Craene Ann		Helene Deruwe	
Horeca				
Bemora	Terryn Stijn		Hemdane Sami	X
FED. Ho.Re.Ca Bruxelles-Brussel // VZW Navefri - Unafri ASBL	Tomaz Paulo		Lefèvre Bernard	
Représentants des consommateurs et des organisations familiales - Verbruikersorganisatie				
Test-Achats - Test-Aankoop	Laurysen Sigrid	X	Renders Katrien	
Test-Achats - Test-Aankoop	Van den Broeck Aline		Vandenbroucke Joost	
AB-REOC - BV-OECO	Muraille Billy-Ray	X	De Cort Leen	
O.N.E. // Kind en Gezin	Claes Nathalie	X	Quintelier Sigrid	X
Protection de l'environnement - Milieubescherming				
Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen // Biowallonie Asbl	Jacobs Danny		Grogna Philippe	V
SPF Santé publique - FOD Volksgezondheid				
Expert	Horion Benoît	X		
Expert	Darimont Amandine	X		
Expert	De Pauw Katrien	X		
Expert	Laquiere Isabelle	V		
Expert	Pottier Jean	X		
Expert	Vinkx Christine	X		
Expert	Heyvaert Els	X		
Expert	Meunier Joëlle			
Expert	de Clock Dominique	X		
Expert	Storms Tom	X		
Expert	Lardinois Kelly			
Expert	Dumont de Chassart Quentin	X		
Expert	Doughan Laurence	V		
Expert	Rigaut Dominique			
	Gilon Vincent	X		
	Hocepied Philippe	X		
	Van Nevel Johan	X		
Relations internationales - Internationale betrekkingen				
	Kubina Anna			
Cabinet - Kabinet Maggie De Block				
	Lecok Harmen			
Cabinet - Kabinet Maggie De Block				
	Legroe Peter			
Cabinet - Kabinet Denis Ducarme				
	Bolle Fabien			
Invitée du 27 octobre 2020				
	Asma Labidi (Bachi)			

X = Présent- Aanwezig V = Excusé - Verontschuldigd